

второї п'ятилетки (1933–1937 гг.) / Iz istorii Sovetskogo rabocheho klassa Azerbajdzhana. – Baku : Izd. AN Azerb. SSR, 1964.

3. 15 let neftjanoj promyshlennosti Sovetskogo Azerbajdzhana. Sbornik statej. – Baku : Izd. Aznefti, 1935. – 415 s.

4. Mamedov A. A. Rabochij klass Azerbajdzhana v pervoj pjatiletke (1928–1932 gg.) / Iz istorii sovetskogo rabocheho klassa Azerbajdzhana. – Baku : Izd.–vo AN AzSSR, 1964.

5. Radzhabov R. A. Leninskaja shkola mass. – Baku : Azerneshr, 1971. – 235 s.

6. Bakinskij rabochij. – Baku, 24 fevralja 1930.

7. Ismailov R. G. Promyshlennaja pererabotka nefi i razvitie neftehimii v Azerbajdzhanskoj SSR. – Baku : Azerneshr, 1964. – 386 s.

8. Itogi vypolnenija pervogo pjatiletnego plana razvitija narodnogo hozjajstva ZSFSR. – Tiflis : Zakgiz, 1933. – 207 s.

9. Promyshlennost' Azerbajdzhana za 40 let (1920–1960 gg.). – Baku : Azernefneshr, 1960. – 135 s.

10. Aligusejnov M. A. Proshloe i nastojashhee azerbajdzhanskoj nefi. – Baku : Azerneshr, 1987. – 127 s.

11. Azerbajdzhanskaja neftjanaja promyshlennost' v 1933 g. – Baku – Moskva : ONTI, 1935. – 404 s.

12. Ismailov R. G. Oчерки razvitija neftepererabatyvajushhej, neftehimicheskoj promyshlennosti Azerbajdzhana. – M. : Nauka, 1968. – 167 s.

13. Osnovnye pokazateli razvitija socialisticheskogo stroitel'stva v Azerbajdzhanskoj SSR. – Baku : Izd. "Aznarhozuchet", 1939. – 156 s.

14. Lemberanskij A. D., Ismajlov R. G. Razvitie tehnik i tehnologii pererabotki nefi v Azerbajdzhane // "Azerbajdzhanskoe neftehozjajstvo". – 1957. – № 11. – S. 170–181.

Раджабов Ф. Р., дисертант, Інститут історії Національної академії наук Азербайджану (Азербайджан, Баку), matlabm@yandex.com

Удосконалення нафтопереробної галузі Азербайджану в 1930–ті роки

Розглянуто питання історії розвитку нафтовидобувної галузі в Азербайджані в 30–і роки 20–го століття. Відзначається, що, нафтовидобувна галузь має давню історію на території Азербайджану. Про неї згадується навіть в деяких історичних документах раннього середньовіччя. Далі зазначається, що проблема реконструкції та вдосконалення нафтопереробної промисловості Азербайджанської республіки була дозволена, в основному, в роки першої п'ятиріччя.

Ключові слова: нафтопереробна галузь, Бакинська нафта, реконструкція, обладнання, нафтові продукти.

Rajabov F. R., the applicant upon receipt of a Ph.D., Institute of History National Academy of Sciences of Azerbaijan (Azerbaijan, Baku), matlabm@yandex.com

Improvement of oil refining industry of Azerbaijan in 1930 year

The article deals with the history of the oil industry in Azerbaijan in the 30s of the 20th century. It is noted that the oil industry has a long history in the territory of Azerbaijan. It is mentioned even in some historical documents the early Middle Ages. It is further noted that the problem of reconstruction and improvement of the refining industry of Azerbaijan Republic was resolved, mostly in the first five years.

Keywords: oil refining industry, Baku oil, reconstruction, equipment, petroleum products.

* * *

УДК 930.2:304.4(477) "2000/2012"

Романюк І. М., доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії та культури України, Вінницький державний педагогічний університет ім. Михайла Коцюбинського (Україна, Вінниця), rachosiu@ukr.net

Пачос Ю. В., аспірантка кафедри історії та культури України, Вінницький державний педагогічний університет ім. Михайла Коцюбинського (Україна, Вінниця), rachosiu@ukr.net

ІСТОРИОГРАФІЯ УКРАЇНСЬКО–ПОЛЬСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В 2000–2012 РР.

Автори ставлять за мету проаналізувати ряд наукових досліджень вітчизняних та польських науковців, присвячених культурній, науковій, освітній співпраці України та Польщі протягом 2000–2012 рр., деяким аспектам примирення та налагодження міжкультурного діалогу українського та польського

народів. Дослідження українсько–польського культурного співробітництва в українській та польській історіографії можна поділити на такі групи праць: ті, що стосуються культурного виміру українсько–польських відносин взагалі; ті, в яких досліджується культурну взаємодію з позицій подолання історичних стереотипів та міжнаціонального примирення; ті, що висвітлюють освітню складову співпраці (у сфері шкільної та вищої освіти); розвідки щодо наукових зв'язків вчених обох держав, особливо в історичній та педагогічній науках; ті, що стосуються мистецьких відносин та зв'язків в сфері кіно та театру. Найменш досліджуваним питанням залишаються мистецькі зв'язки України та Польщі.

Ключові слова: Україна, Польща, історіографія, дослідження, культура, співробітництво.

Проблеми міжкультурних зв'язків набувають все більшої актуальності в сучасній постбіполярній системі міжнародних відносин і стають предметом історичних, політичних, культурологічних досліджень в глобальному, регіональному, державному вимірах. Зі здобуттям Україною незалежності Україні та Польщі вдалося налагодити тісні взаємозв'язки в усіх сферах суспільного життя та вийти на рівень стратегічного партнерства. В зв'язку з цим активізувалося наукове переосмислення та дослідження політичних, військових, економічних українсько–польських зв'язків.

Дослідження культурної складової українсько–польських відносин з початку ХХІ ст. набуло значного масштабу в зв'язку з посиленням культурного чинника та тенденцій примирення в дипломатії обох країн.

Історіографію українсько–польських відносин після 1991 р. досліджували В. Гевко [7] та О. Коваленко [15]. В своїх публікаціях авторки роблять огляд значного масиву літератури з тематики українсько–польських відносин від 1991 р. до 2010 р. в різних сферах взаємодії. Культурному виміру партнерства України та Польщі з початку ХХІ ст. приділено дуже мало уваги. Дана стаття певною мірою покликана вирішити це завдання.

Метою та завданнями статті є об'єктивний огляд та аналіз наукових досліджень вітчизняних та польських істориків, політологів, соціологів, присвячених культурній, науковій, освітній співпраці України та Польщі протягом 2000–2012 рр., деяких аспектів примирення та налагодження міжкультурного діалогу українського та польського народів.

Для спрощення процесу історіографічного аналізу літератури, що стосується тематики статті, усі наукові доробки можна поділити на окремі групи за критерієм проблематики, що висвітлюється в них.

Тема українсько–польських відносин є чи не однією з найдосліджуваніших в різних галузях науки, зокрема історії, політології, українознавстві, міжнародних відносинах, філології, культурології та інших. З кінця 90–х рр. ХХ ст. та на початку ХХІ ст. з'являється низка робіт, присвячених різним сферам відносин України та Польщі. Цінними є дослідження Н. Медвечук [28] та Н. Завітневич [11], що присвячені гуманітарному співробітництву України та Польщі, в яких дотично розглянуті деякі питання культурної та науково–освітньої взаємодії.

Вперше власне культурна співпраця України та Польщі стала темою окремого дослідження у дисертації В. В. Лишко "Українсько–польські зв'язки в галузі культури 1991–1999 рр." [25]. В ній автор спираючись на широку джерельну базу розглянула процес становлення та розвитку українсько–польських зв'язків у галузі культури в 1991–1999 рр., проаналізувавши договірно–правову базу двосторонніх відносин та основні напрями й форми культурної співпраці, тенденції подолання за-

старілих упереджень та стереотипів, а також розглянувши контакти в галузі кінематографу та театрального мистецтва, виставкову, фестивальну та гастрольну діяльність, українсько-польські контакти в галузі освіти, характер наукової взаємодії та діяльність спільних українсько-польських комісій.

Після того з'явилась низка дисертаційних досліджень, присвячених культурному українсько-польському співробітництву. У дисертаційному дослідженні Ж. М. Тоценка "Співпраця в галузі культури як складова українсько-польських гуманітарних відносин" [40] розглянута культурна взаємодія України та Польщі наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. Ж. Тоценка проаналізувала сучасну договірно-правову основу двосторонніх відносин України та Польщі в галузі культури, дослідила процес здійснення культурної співпраці цих держав у контексті розвитку цих відносин, а також автором були з'ясовані проблеми та надані пропозиції щодо підвищення ефективності українсько-польської співпраці в галузі культури.

В праці "Українсько-польські відносини у сфері культури (2001–2010 рр.): українознавчий аспект" В. А. Васюка [6] розглядає українсько-польську співпрацю в сфері мистецтва, літератури, освіти, науки та спорту з позицій українознавства. Значну увагу автор приділяє діяльності в Україні польської національної меншини, а в Республіці Польща, відповідно, української, та досліджує процес здійснення двосторонньої культурної співпраці у контексті розвитку цих відносин.

У 2013 р. вийшла монографія волинських істориків Л. В. Стрільчук та В. В. Стрільчук [39] "Інституційні складові українсько-польських гуманітарних взаємин і співробітництва", в якій автори залучивши різного роду джерела охарактеризували найбільш важливі напрямки гуманітарної взаємодії України та Польщі в період з 1990 по 2012 рр. В монографії увага була приділена співпраці України і Польщі в сфері культури і мистецтва, освіти і науки, інформації та ЗМІ, реституції культурних цінностей, молодіжної політики, охорони здоров'я та інших гуманітарних галузях.

Договірні-правова база та засади співробітництва України та Польщі в культурній сфері стали предметом кількох наукових розвідок. Зокрема, ці питання досліджувала Н. А. Медведчук [27] та А. М. Оксисюк [31], в роботах яких охарактеризовані різні нормативно-правові акти, що регулювали культурну сферу відносин України та Польщі в 90-х рр. ХХ ст. та на початку ХХІ ст., а також ті документи, що до цих пір визначають засади співпраці.

Значна частина науковців досліджують українсько-польські відносини з позицій подолання історичних стереотипів та міжнаціонального примирення. Адже після здобуття Україною незалежності і до сьогодні питання спільного минулого часто стають предметом обговорень громадськості та спекуляції політиків обох держав, тому потребують об'єктивних та неупереджених досліджень вчених.

Так, наприклад, відомий львівський полоніст, автор значного масиву досліджень про історію Польщі та українсько-польські взаємини Л. О. Зашкільняк [12] у своїй статті "Українсько-польські стосунки ХХ ст. у суспільній свідомості українців і поляків" розглядає історичні стереотипи у ставленні українців до поляків і

поляків до українців та наводить динаміку, що засвідчує поступове подолання усталених у попередній період стереотипів суспільної свідомості українців і поляків під впливом сучасних подій, зокрема після здобуття Україною та Польщею незалежності.

Інший український історик І. І. Ільюшин [13], аналізуючи проблемні питання українсько-польських відносин ХХ ст., наголошує на тому, що проблема подолання поширених у суспільній свідомості і укорінених у колективній пам'яті обох народів стереотипів, що стосуються важкої українсько-польської історичної спадщини, ще дуже далека від свого остаточного вирішення [13, с. 247]. На думку, І. І. Ільюшина, українським та польським науковцям варто докласти спільних зусиль для того, щоб дослідження не зводились лише до пошуків вини або відповідальності тої чи іншої сторони за минулі події, а історики мусять йти у напрямку встановлення і пояснення їхніх справжніх причин, формування висновків для майбутнього.

Багаторічний очільник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевич НАН України Я. Ісаєвич вважав, що завданням істориків та гуманітаріїв України та Польщі перш за все опрацювання великого комплексу джерел, в яких взаємин двох народів розглядались в контексті відповідних історичних умов та були підставою для взаєморозуміння, а не протиставлення [14, с. 6].

Польські історики, соціологи та культурологи теж чимало уваги приділяють питання функціонування стереотипів, впливу історичної пам'яті на сучасні українсько-польські стосунки та процесу примирення. Так, К. Шпаковські [45] у своїй статті відслідковує вплив стереотипів на зовнішню політику країни на прикладі українсько-польських відносин. Один з найвідоміших польських соціологів Й. Конечна [19; 20] присвятила взаємному образу українців та поляків на початку та протягом першого десятиліття ХХІ ст. низку праць, що є поєднанням не лише думки автора, але й громадської думки суспільств двох країн. Окремі аспекти взаємного сприйняття українців і поляків один одного, міфи та стереотипи стосунків стали предметом дослідження П. Томанека [46].

У 2012 р. вийшла друком збірка публіцистичних статей відомого польського громадського діяча, прихильника українсько-польського примирення Я. Куроня [23]. Серед вміщених в книзі статей значну частку становлять публікації, присвячені процесу примирення України та Польщі в період від 90-х рр. ХХ ст. до 2004 р. Я. Куронь вважав, що поляки та українці є найбільш близькими одна одній нації в цій частині Європи, що вони повинні діяти спільно, попри історичні поділи.

Низка наукових розвідок присвячена окремим аспектам співробітництва України та Польщі в сфері освіти. Питання стану і перспектив розвитку української мови в шкільній освіті в Польщі стало темою наукових розвідок польських дослідниць Л. Корчак [42] та О. Баранівської [3]. Цінність в контексті питання шкільної освіти української меншини в Польщі має праця М. Сирника [37], головного редактора щоквартального журналу "Рідна мова", що видається Українським вчительським товариством у Польщі. На сторінках журналу публікуються статті, присвячені різним аспектам шкільної освіти українською мовою в Польщі.

Українські історики та педагоги С. Швидюк [41], М. Голось [8], О. М. Коваленко [16] також звертали у своїх роботах увагу на стан української шкільної освіти у Польщі, розглядаючи нормативно-правову базу функціонування українських навчальних закладів, можливості забезпечення навчання на рідній мові дітей української меншини.

Розвитку освітнього та наукового співробітництва між вищими навчальними закладами України та Польщі присвячена низка статей Ф. Андрушкевича [1], Я. Мерські [29] та О. Коваленко [17]. Діяльність великого спільного українсько-польського освітнього проекту – Європейського Колегіуму польських і українських університетів у Любліні (2001–2011 рр.), стала темою статті Ю. Пачос [33].

Окремою темою досліджень в контексті українсько-польської науково-освітньої співпраці стала діяльність Українсько-польської комісії експертів з питань удосконалення змісту шкільних підручників з історії та географії. Діяльність цієї Комісії у 1993–1999 рр. проаналізована у статті П. Б. Полянського [35]. Також інтерес становлять публікації членів комісії з української сторони Р. Євтушенко [10] та С. Кульчицького [21]. В. В. Бондар [4] у своїй статті аналізує основні дискусії щодо ключових питань спільної історії обох народів в рамках роботи Комісії та узагальнює результати роботи комісії за 1993–2011 рр. Діяльність комісії в період з 2007–2010 рр. аналізує польський вчений К. Санойц [44].

Окрему групу літератури складають дослідження, присвячені науковій співпраці академічних установ та науковців України і Польщі. Українсько-польські наукові зв'язки стали предметом дослідження небагатьох науковців, публікації яких в більшості стосуються періоду співробітництва з 1991 по 2005 р. С. Макушко та А. Мірончук у своїй статті дали оцінку стану та перспективам наукового співробітництва академічних установ України та Польщі в 1990-х – на початку 2000-х рр. [30] О. Коваленко проаналізувала українсько-польську співпрацю наукових установ протягом перших п'яти років ХХІ ст. [17], приділивши значну увагу співробітництву в галузі гуманітарних наук.

Складним питанням українсько-польського діалогу істориків протягом 1991–2002 рр. присвячена стаття Л. Баженова [2], в якій автор аналізує ті суперечливі питання, в напрямку яких відбувається співпраця істориків України та Польщі. В. Колесник та М. Кучерепа [18] у своїй публікації виклали коротку історію українсько-польських семінарів істориків, що проходили з метою з'ясування та узгодження дискусійних та трагічних сторінок спільної історії. Протягом 1996–2001 рр. відбулось 10 семінарів, результатом яких стали 8 томів серії книжок “Україна – Польща: важкі питання”.

Важливим аспектом наукової співпраці України та Польщі є бібліотечні зв'язки, що сприяють розширенню книгозбірень наукових бібліотек обох держав та зростанню доступності читачів та науковців до іноземної літератури. Дослідженням українсько-польського співробітництва в бібліотечній сфері займалися українські дослідниці Л. Дубровіна, С. Булатова, І. Ціборовська-Римарович [9], Т. Сопова [38] та польські – І. Любінецька [26] та Х. Ласкажевська [24; 43].

Малодослідженою, на жаль, залишається мистецька складова культурного співробітництва України та Польщі. Так, окремі праці М. Середок [36], О. М. Омеліної [32] висвітлюють деякі аспекти українсько-польських фестивальних та культурно-мистецьких зв'язків.

На жаль, в Україні та Польщі розвиток, стан та перспективи співпраці між обома країнами в сфері кінематографу ще не стали темою окремих досліджень. Періодично в українських і польських ЗМІ та Інтернет-виданнях з'являються публікації та повідомлення щодо подій у кінематографі України та Польщі. Серед малої кількості розвідок на окреслену тему можна виокремити статтю Л. Брюховецької [5], в якій відображені українсько-польські зв'язки в галузі кіно в ХХ ст., а також авторка приділяє увагу дискусії навколо кінофільму Є. Гофмана “Вогнем і мечем”.

Театральному співробітництву українські автори приділяють дуже незначну увагу. Але в останні декілька років помітні тенденції зростання зацікавленості театрознавців до теми українсько-польського співробітництва в сфері театру. Активну співпрацю з польськими колегами з Інституту ім. Єжи Гротовського у Вроцлаві провадить Національний центр театрального мистецтва ім. Леся Курбаса в Києві. У 2010 р. у Києві відбувся цикл лекцій про сучасний польський театр, а у Вроцлаві – одноденна конференція, присвячена проблематиці українського театру. Виголошені під час обох заходів доповіді та реферати були опубліковані в двомовній книзі “Польська. Культура. Україна. Лекції про театр / Polska. Kultura. Ukraina. Wykłady o teatrze” [34]. Окрім того, окрема частина чергового номеру періодичного видання НЦТМ ім. Леся Курбаса “Курбасівські читання” була присвячена аспектам взаємопроникнення та творчої співпраці театральних кіл України та Польщі [22].

Таким чином, незважаючи на значну кількість праць вітчизняних та зарубіжних вчених, наявна література з теми не дає повного уявлення про українсько-польське співробітництво в сфері культури 2000–2012 рр., його розвиток, напрямки та перспективи. Керуючись особливостями своїх спеціальностей та тематичної спрямованості досліджень, переважна більшість науковців зосереджувала увагу на історії взаємин України та Польщі на початку ХХІ ст., дослідженні стереотипів, окремих аспектах культурної співпраці та специфіці певних напрямків. На жаль, найменш дослідженими залишаються мистецькі зв'язки українців та поляків, зокрема в сфері кіно, театру, музики.

Українсько-польська культурна співпраця, навіть ставши предметом окремих дисертаційних та монографічних праць, не знайшла належного та цілісного висвітлення. Тому об'єктивний систематичний аналіз та комплексне дослідження культурного співробітництва України та Польщі в сфері культури 2000–2012 рр. є необхідним та актуальним, сприятиме подальшим дослідженням.

Список використаних джерел

1. Андрушкевич Ф. Важливість академічної співпраці українсько-польських університетів / Ф. Андрушкевич // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2011. – № 1. – С. 75–79.
2. Баженов Л. Важкі питання українсько-польського діалогу істориків (1991–2002 рр.) [Електронний ресурс] / Л. Баженов. – Офіційний сайт Національного природного парку “Подільські

Товтри". – Режим доступу: <http://www.tovtry.com/ru/history/statti/dialog.html>

3. Баранівська О. Стан і перспективи дослідження й вивчення української мови в Польщі / О. Баранівська // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2004. – Вип. 34. – Ч. II. – С. 438–444.

4. Бондар В. В. Співпраця України і Польщі в галузі історичної науки та історичної освіти в 1990–2000-х рр. / В. В. Бондар // Вісник Черкаського університету. Серія "Історичні науки". – 2012. – № 23 (236). – С. 35–44.

5. Брюховецька Л. Україна – Польща. Кінематографічні перетини / Л. Брюховецька // Мистецтвознавство України. – 2006. – Вип. 6–7. – С. 272–278.

6. Васюк А. В. Українсько–польські відносини у сфері культури (2001–2010 рр.): українознавчий аспект: автореф. дис. ... канд. іст. наук : 09.00.12 / А. В. Васюк; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2012. – 16 с.

7. Гевко В. Українсько–польські відносини в контексті європейської інтеграції: історіографічний огляд і аналіз джерельної бази / В. Гевко // Україна – Європа – Світ: міжнародний збірник наукових праць / гол. ред. Л. М. Алексієвцев. – Тернопіль, 2008. – Вип. 1. – С. 235–249.

8. Голось М. Система освіти української меншини в Республіці Польща на межі ХХ та ХХІ ст. / М. Голось // Збірник навчально–методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2008. – Вип. 14. – С. 286–292.

9. Дубровіна Л. Співробітництво Національної академії наук України і Польської академії наук, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського і Бібліотеки Народової / Л. Дубровіна, С. Булатова, І. Ціборовська–Римарович // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 4. – С. 3–6.

10. Євтушенко Р. Про роботу українсько–польської комісії експертів у справі вдосконалення змісту шкільних підручників історії та географії (Гданськ, 21–24 вересня 2010 р.) / Р. Євтушенко // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2011. – № 1. – С. 31–34.

11. Завітневич Н. Г. Гуманітарний чинник в українсько–польських міждержавних відносинах: автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.04 / Н. Г. Завітневич; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, І-т міжнар. відн. – К., 2009. – 23 с.

12. Зашкільняк Л. О. Українсько–польські стосунки ХХ ст. у суспільній свідомості українців і поляків / Л. О. Зашкільняк // Вісник Львівського університету. Серія соціологія. – 2008. – Вип. 2. – С. 127–137.

13. Ільшшин І. І. Проблемні питання українсько–польських відносин ХХ ст. в суспільній свідомості і колективній пам'яті обох народів // Національна та історична пам'ять. Збірник наукових праць. – 2011. – Вип. 1. – С. 228–247.

14. Ісаєвич Я. Українсько–польські відносини: спадщина історії і суспільна свідомість / Ісаєвич Я. // Україна – Польща: Історична спадщина і суспільна свідомість. – Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича, 2007. – Вип. 2.: Депортації 1944–1951. – С. 5–11.

15. Коваленко О. М. Історіографічні дослідження розвитку українсько–польських культурно–освітніх та наукових відносин 2000–2010 рр. / О. М. Коваленко // Грані. – 2013. – № 5 (97). – С. 39–44.

16. Коваленко О. М. Освітня політика України та Польщі щодо національних меншин (2000–2005 рр.) / О. М. Коваленко // Науково–теоретичний і громадсько–політичний альманах "Грані". – 2012. – № 5 (85). – С. 34–39.

17. Коваленко О. Українсько–польська науково–педагогічна співпраця. Сучасний етап / Оксана Коваленко // Вища освіта України. – 2006. – № 4. – С. 92–97.

18. Колесник В., Кучерпа М. З історії українсько–польських наукових взаємин (1994–2003) / В. Колесник, М. Кучерпа // Історіографічні дослідження в Україні / Голова редколегії В. А. Смолій. – К.: НАН України, Ін-т історії України, 2003. – Вип. 13. – у 2 ч.: Україна–Польща: історія і сучасність. – Ч. 2. – С. 95–104, 101.

19. Конечна Й. Польща – Україна: взаємний образ. – Варшава, 2001. – 82 с.

20. Конечна Й. Поляки – українці, Польща – Україна – Парадокси стосунків між сусідами за даними соціологічних досліджень / Й. Конечна. – К.: Відродження, 2003. – 48 с.

21. Кульчицький С. Українсько–польська "підручничкова комісія": досвід і підсумки роботи / С. Кульчицький // Історіографічні дослідження в Україні / Голова редколегії В. А. Смолій. – К.:

НАН України, Ін-т історії України, 2003. – Вип. 13. У 2-х ч.: Україна – Польща: історія і сучасність. – Ч. 2. – С. 90–95.

22. Курбасівські читання: наук. вісн. / Нац. центр театр. мистецтва ім. Леся Курбаса. – К.: НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2011. – № 6. – Ч. 2.: Польща. Культура. Україна. – 232 с.

23. Куронь Я. Поляки та українці: важкий діалог / Я. Куронь. – К.: ДУХ і ЛІТЕРА, 2012. – 260 с.

24. Ласкажевська Х. Стан польсько–українського бібліотечного співробітництва / Х. Ласкажевська // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 4. – С. 6–9.

25. Лишко В. В. Українсько–польські зв'язки в галузі культури 1991–1999 рр.: автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / В. В. Лишко; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2002. – 16 с.

26. Любінецька І. Польсько–українська бібліотечна співпраця / І. Любінецька [Електронний ресурс] // Наше слово. – 2 серпня (№ 31). – Режим доступу: <http://nslowo.pl/content/view/560/103/>

27. Медведчук Н. А. Договірні–правове забезпечення системи українсько–польських культурних зв'язків у пострадянський період // Науковий вісник ВДУ ім. Лесі Українки. Історичні науки. – 2001. – Вип. 10. – С. 62–66.

28. Медведчук Н. А. Україно–польське співробітництво в гуманітарній сфері: кінець 80-х – 90-і рр. ХХ століття: автореф. дис. ... д-р іст. наук : 07.00.02 / Н. А. Медведчук / НАН України. Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича, Ін-т народознав. – Львів, 2004. – 20 с.

29. Мерски Я. Новые способы и перспективы сотрудничества высших учебных заведений Украины и Польши / Я. Мерски // Персонал. – 2004. – № 4. – С. 77–79.

30. Мякушко С., Мірончук А. Стан та перспективи українсько–польського між академічного співробітництва / С. Мякушко, А. Мірончук // Україна і Польща – стратегічне партнерство. Історія. Сьогодення. Майбутнє. – К., 2002. – Ч. II. – С. 159–165.

31. Оксисюк А. Характеристика сучасного стану договірні–правової бази українсько–польського співробітництва в гуманітарній сфері // Юридична Україна. – 2005. – № 6. – С. 77–83.

32. Омеліна О. М. Рік України в Польщі 2005/2006 / О. М. Омеліна // Слов'янський вісник: збірник наукових праць. – Рівне, 2011. – Вип. 11. – С. 102–103.

33. Пачос Ю. Діяльність Європейського колегіуму українських і польських університетів (2001–2011 рр.) як приклад освітньої співпраці України та Польщі // Драгоманівські історичні студії: зб. наук. праць молодих істориків / відп. ред. і упор. О. В. Потильчак, І. Г. Ветров, О. О. Сушко. – К., 2013. – С. 669–675.

34. Польська. Культура. Україна. Лекції про театр / Нац. центр театр. мистец. ім. Леся Курбаса, Ін-т ім. Є. Гротовського; упоряд. В. Собіянський. – К.; Вроцлав, 2010. – 190 с.

35. Полянський П. Б. Про Українсько–Польську Комісію експертів з питань удосконалення змісту шкільних підручників історії та географії / П. Б. Полянський // Український історичний журнал. – 1999. – № 1. – С. 151–153.

36. Середюк М. Музичне і фестивалне життя польської меншини в Україні у 1991–2009 рр. / М. Середюк // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – 2011. – Вип. 22. – С. 120–122.

37. Сирник М. Система вивчення української мови і літератури українцями у Польщі в роках 2005–2009. Інтеграція вітчизняного і діаспорного досвіду / М. Сирник [Електронний ресурс] // Рідна мова. – 2010. – № 21. – Офіційний сайт журналу Українського вчительського товариства у Польщі. – Режим доступу: http://www.interklasa.pl/portal/dokumenty/ridna_mowa_uk/index.php?page=rm21_06

38. Сопова Т. Україна – Польща: бібліотечна співпраця / Т. Сопова // Бібліотечна планета. – 2008. – № 1 (39). – С. 13–14.

39. Стрільчук Л. В., Стрільчук В. В. Інституційні складові українсько–польських гуманітарних взаємин і співробітництва: монографія / Л. Стрільчук, В. Стрільчук. – Луцьк: Волинські старожитності, 2013. – 258 с.

40. Тоценко Ж. М. Співпраця в галузі культури як складова українсько–польських гуманітарних відносин: автореф. дис. ... канд. іст. наук : 26.00.01 / Ж. М. Тоценко; Київ. нац. ун-т культури і мистец. – К., 2012. – 16 с.

41. Швидюк С. Українське шкільництво у Польщі в 1990–2001 рр. // Матеріали V конгресу Міжнародної асоціації українців. Історія: збірник наукових статей. – Чернівці: Рута, 2005. – Ч. 3. – С. 355–360.

42. Korczak L. Prawo mniejszości ukraińskiej do edukacji w

Polsce / L. Korczak // Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти : зб. наук. пр. Міжнар. наук.-практ. конф. / за ред.: В. Кременя, Т. Левовицького, С. Сисоевої. – К.; Хмельницький, 2011. – 433 с.

43. Łaskarzewska H. Polskie piśmiennictwo o Ukrainie w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie. Pokłosie wystawy "Ukraina – Polska: w stronę dialogu", Warszawa, wrzesień – listopad 2000 / Hanna Łaskarzewska. – Warszawa, 2003. – 126 s.

44. Sanojca K. Polska narracja podręcznikowa w świetle prac Polsko-Ukraińskiej Komisji Ekspertów do spraw Doskonalenia Treści Podręczników Szkolnych do Historii i Geografii. Doświadczenia z lat 2007–2010 / K.Sanojca [Elektronnyj resurs] // Opinie edukacyjne Polskiej Akademii Umiejętności: Prace Komisji PAU do oceny podręczników szkolnych / Pod redakcją G. Chomickiego. – Kraków, 2011. – Tom IX. – 324 s. – Режим доступу : http://pau.krakow.pl/podreczniki/tom_ix/tIX.pdf

45. Szpakowski K. Stereotypy, a polityka zagraniczna na przykładzie relacji polsko-ukraińskich / K.Szpakowski [Elektronnyj resurs] // ZNZE WSliZ. – 2009. – № 2 (10). – S.120–133. – Режим доступу : http://znze.wsiz.rzeszow.pl/z10/7_Krzysztof_Szpakowski_Stereotypy.pdf

46. Tomanek P. Mitologizacja wspólnych dziejów i jej wpływ na kształtowanie stosunków polsko-ukraińskich / P. Tomanek // Europa Środkowo-Wschodnia w procesie transformacji i integracji. Wymiar kulturowy / Red. H. Chałupczak, M. Pietraś, Ł. Potocki. – Zamość, 2011. – S. 183–202.

References

1. Andrushkevych F. Vazhlyvist akademichnoyi spivpraci ukrajynsko-polskykh universytetiv / F.Andrushkevych // Dyrektor shkoly, liceyu, gimnaziji. – 2011. – № 1. – S. 75–79.

2. Bazhenov L. Vazhki pytannya ukrajynsko-polskogo dialogu istoriykiv (1991–2002 rr.) [Elektronnyj resurs] / L.Bazhenov. – Oficyjnij sayt Nacionalnogo pryrodnoho parku "Podilski Tovtry". – Rezhym dostupu: <http://www.tovtry.com/ru/history/statti/dialog.html>

3. Baranivska O. Stan i perspektyvy doslidzhennya j vyvchennya ukrajynskoyi movy v Polshhi / O. Baranivska // Visnyk Lvivskogo universytetu. Seriya filologichna. – 2004. – Vyp. 34. – Ch. II. – S. 438–444.

4. Bondar V.V. Spivpracya Ukrainy i Polshchi v galuzi istorichnoyi nauky ta istorichnoyi osvity v 1990–2000-h rr. / V. V. Bondar // Visnyk Cherkaskogo universytetu. Seriya "Istorični nauky". – 2012. – № 23 (236). – S. 35–44.

5. Bryuxoveczka L. Ukraina – Polshcha. Kinematografichni peretyny / L. Bryuxoveczka // Mystecztvoznavstvo Ukrainy. – 2006. – Vyp. 6–7. – S. 272–278.

6. Vasyuk A. V. Ukrajynsko-polski vidnosyny u sferi kultury (2001–2010 rr.): ukrajynoznavchyy aspekt : avtoref. dys. ... kand. ist. nauk : 09.00.12 / A. V. Vasyuk ; Kyiv. nac. un-t im. Tarasa Shevchenka. – K., 2012. – 16 s.

7. Gevko V. Ukrajynsko-polski vidnosyny v konteksti yevropejskoyi integraciji: istoriografichnyj oglyad i analiz dzherelnoyi bazy / V. Gevko // Ukraina – Yevropa – Svit: mizhnarodnyj zbirnyk naukovykh prac / gol. red. L. M. Aleksiyevecz. – Ternopil, 2008. – Vyp. 1. – S. 235–249.

8. Golos M. Systema osvity ukrajynskoyi menshyny v Respubliki Polshcha na mezhi XX ta XXI st. / M. Golos // Zbirnyk navchalno-metodychnykh materialiv i naukovykh statej istorichnogo fakultetu. – Luczk : Volyn. nac. u-t im. Lesi Ukrainky, 2008. – Vyp. 14. – S. 286–292.

9. Dubrovina L. Spivrobitnyctvo Nacionalnoyi akademiji nauk Ukrainy i Polskoyi akademiji nauk, Nacionalnoyi biblioteki Ukrainy imeni V.I. Vernadskogo i Biblioteki Narodovoyi / L. Dubrovina, S. Bulatova, I. Ciborovska-Rymarovykh // Bibliotechnyj visnyk. – 2006. – № 4. – S. 3–6.

10. Yevtushenko R. Pro robotu ukrajynsko-polskoyi komisiji ekspertiv u spravi vdoskonalennya zmistu shkilnykh pidruchnykiv istoriyi ta geografiji (Gdansk, 21–24 veresnya 2010 r.) / R. Yevtushenko // Istoriya i suspilstvoznavstvo v shkolah Ukrainy: teoriya ta metodyka navchannya. – 2011. – № 1. – S. 31–34.

11. Zavitnevych N. G. Gumanitarnyj chynnyk v ukrajynsko-polskykh mizhderzhavnykh vidnosynah : avtoref. dys. ... kand. polit. nauk : 23.00.04 / N. G. Zavitnevych ; Kyiv. nacional. un-t im. T. Shevchenka, Instytut mizhnarodnykh vidnosyn. – K., 2009. – 23 s.

12. Zashkilnyak L. O. Ukrajynsko-polski stosunky XX st. u suspilnij svidomosti ukrajynciv i polyakiv / L. O. Zashkilnyak // Visnyk Lvivskogo universytetu. Seriya sociologiya. – 2008. – Vyp. 2. – S. 127–137.

13. Ilyushyn I. I. Problemni pytannya ukrajynsko-polskykh

vidnosyn XX st. v suspilnij svidomosti i kolektyvnyj pam'yati obox narodiv // Nacionalna ta istorychna pam'yat. Zbirnyk naukovykh prac. – 2011. – Vyp. 1. – S. 228–247.

14. Isayevych Ya. Ukrajynsko-polski vidnosyny: spadshhyna istoriyi i suspilna svidomist / Isayevych Ya. // Ukraina – Polshcha: Istorychna spadshhyna i suspilna svidomist. – Lviv : In-t ukrajynoznavstva im. I. Krypyakevycha, 2007. – Vyp. 2.: Deportaciji 1944–1951. – S. 5–11.

15. Kovalenko O. M. Istoriografichni doslidzhennya rozvytku ukrajynsko-polskykh kulturno-osvitnih ta naukovykh vidnosyn 2000–2010 rr. / O. M. Kovalenko // Grani. – 2013. – № 5 (97). – S. 39–44.

16. Kovalenko O. M. Osvityanska polityka Ukrainy ta Polshchi shodo nacionalnykh menshyn (2000–2005 rr.) / O. M. Kovalenko // Naukovo-teoretychnyj i gromads'ko-politychnyj almanax "Grani". – 2012. – № 5 (85). – S. 34–39.

17. Kovalenko O. Ukrajynsko-polska naukovo-pedagogichna spivpracya. Suchasnyj etap / O. Kovalenko // Vyshha osvita Ukrainy. – 2006. – № 4. – S. 92–97.

18. Kolesnyk V., Kucherepa M. Z istoriyi ukrajynsko-polskykh naukovykh vzayemyn (1994–2003) / V. Kolesnyk, M. Kucherepa // Istoriografichni doslidzhennya v Ukraini / Golova redkolegiji V. A. Smolij. – K. : NAN Ukrainy, In-t istoriyi Ukrainy, 2003. – Vyp. 13. U 2-x ch.: Ukraina-Polshcha: istoriya i suchasnist. – Ch. 2. – S. 95–104, 101.

19. Konyechna J. Polshcha – Ukraina: vzayemnyj obraz. – Varshava, 2001. – 82 s.

20. Konyechna J. Polyaku – ukrajynci, Polshcha – Ukraina – Paradoksy stosunkiv mizh susidamy za danymy sociologichnykh doslidzen / J. Konyechna. – K. : Vidrodzhennya, 2003. – 48 s.

21. Kulchyczkyj S. Ukrajynsko-polska "pidruchnykova komisija": dosvid i pidsumky roboty / S.Kulchyczkyj // Istoriografichni doslidzhennya v Ukraini / Golova redkolegiji V. A. Smolij. – K. : NAN Ukrainy, In-t istoriyi Ukrainy, 2003. – Vyp. 13. U 2-x ch.: Ukraina-Polshcha: istoriya i suchasnist. – Ch. 2. – S. 90–95.

22. Kurbasivski chytannya: nauk. visn. / Nacz. centr teatr. mystecztva im. Lesya Kurbasa. – K. : NCzTM im. Lesya Kurbasa, 2011. – № 6. – Ch. 2. : Polshcha. Kultura. Ukraina. – 232 s.

23. Kuron Ya. Polyaky ta ukrajynci: vazhkyj dialog / Ya. Kuron. – K. : DUX i LITERA, 2012. – 260 s.

24. Laskazhevska H. Stan polsko-ukrajynskogo bibliotechnogo spivrobitnyctva / H. Laskazhevska // Bibliotechnyj visnyk. – 2006. – № 4. – S. 6–9.

25. Lyshko V. V. Ukrajynsko-polski zvyazky v galuzi kultury 1991–1999 rr. : Avtoref. dys. ... kand. ist. nauk : 07.00.01 / V. V. Lyshko ; Kyiv. nac. un-t im. T. Shevchenka. – K., 2002. – 16 s.

26. Lyubineczka I. Polsko-ukrajynska bibliotechna spivpracya / I. Lyubineczka [Elektronnyj resurs] // Nashe slovo. – 2009. – 2 serpnja (№ 31). – Rezhym dostupu : <http://nslowo.pl/content/view/560/103/>

27. Medvedchuk N. A. Dogovirno-pravove zabezpechennya systemy ukrajynsko-polskykh kulturnykh zvyazkiv u postradyanskyj period // Naukovyj visnyk VDU im. Lesi Ukrainky. Istorični nauky. – 2001. – Vyp. 10. – S. 62–66.

28. Medvedchuk N. A. Ukrajyno-pol's'ke spivrobitnyctvo v gumanitarnij sferi: kinecz 80–x – 90–i pp. XX stolittya : avtoref. dys. ... d-ra ist. nauk : 07.00.02 / N. A. Medvedchuk / NAN Ukrainy. In-t ukrajynoznav. im. I. Krypyakevycha, In-t narodoznav. – Lviv, 2004. – 20 s.

29. Merski Ja. Novye sposoby i perspektyvy sotrudnichestva vysshih uchebnykh zavedenij Ukrainy i Polshi / Ja. Merski // Personal. – 2004. – № 4. – S. 77–79.

30. Myakushko S., Mironchuk A. Stan ta perspektyvy ukrajynsko-polskogo mizhakademichnogo spivrobitnyctva / S. Myakushko, A. Mironchuk // Ukraina i Polshcha – strategichne partnerstvo. Istoriya. Sogodennya. Majbutnye. – K., 2002. – Ch. II. – S. 159–165.

31. Oktysyuk A. Charakterystyka suchasnogo stanu dogovirno-pravovoyi bazy ukrajynsko-polskogo spivrobitnyctva v gumanitarnij sferi // Yurydychna Ukraina. – 2005. – № 6. – S. 77–83.

32. Omelina O. M. Rik Ukrainy v Polshchi 2005/2006 / O. M. Omelina // Slovyans'kyj visnyk: Zbirnyk naukovykh prac. – Rivne, 2011. – Vyp. 11. – S. 102–103.

33. Pachos Yu. Dyalnist Yevropejs'kogo kolegiumu ukrajynskykh i polskykh universytetiv (2001–2011 rr.) yak pryklad osvithnoyi spivpraci Ukrainy ta Polshchi // Dragomanivski istorichni studiji : zb. nauk. prac molodykh istorykiv / vidp. red. i upor. O. V. Potylchak, I. G. Vyetrov, O. O. Sushko. – K., 2013. – S. 669–675.

34. Polska. Kultura. Ukraina. Lekcii pro teatr / Nacz. centr teatr. mystecz. im. Lesya Kurbasa, In-t im. Ye. Grotovskogo; uporyad. V.Sobiyanskyj. – K.; Wroclaw, 2010. – 190 s.

35. Polyanskiy P. B. Pro Ukrayinsko-Polsku Komisiyu ekspertiv z pytan udoskonalennya zmistu shkilnyh pidruchnykiv istoriyi ta geografiyi / P. B. Polyanskiy // Ukrayinskiy istorichnyi zhurnal. – 1999. – № 1. – S. 151–153.

36. Seredyuk M. Muzychni i festyvalne zhyttya polskoyi menshyny v Ukrayini u 1991–2009 rr. / M. Seredyuk // Aktualni problemy vitchyznyanoi ta vsesvitnoyi istoriyi: Zbirnyk naukovykh prac. Naukovi zapysky Rivnenskogo derzhavnogo humanitarnogo universytetu. – 2011. – Vyp. 22. – S. 120–122.

37. Syrnyk M. Systema vyvchennya ukraïnskoyi movy i literatury ukraïncymy u Polshhi v rokax 2005–2009. Integraciya vitchyznyanogo i diaspornogo dosvidu / M. Syrnyk [Elektronnyj resurs] // Ridna mova. – 2010. – № 21. – Oficijnyj sajt zhurnalu Ukrayinskogo vchytelskogo tovarystva u Polshchi. – Rezhym dostupu: http://www.interklasa.pl/portal/dokumenty/ridna_mova_uk/index.php?page=rm21_06

38. Sopova T. Ukrayina – Polshcha: bibliotchna spivpraca / T. Sopova // Biblotchna planeta. – 2008. – № 1 (39). – S. 13–14.

39. Strilchuk L. V., Strilchuk V. V. Instytucijni skladovi ukraïnsko-polskyh humanitarnykh vzajemyn i spivrobotnyctva: monografiya / L. Strilchuk, V. Strilchuk. – Luczk: Volynski starozhytnosti, 2013. – 258 s.

40. Tocenko Zh. M. Spivpraca v galuzi kultury yak skladova ukraïnsko-polskyh humanitarnykh vidnosyn: avtoref. dys. ... kand. ist. nauk: 26.00.01 / Zh. M. Tocenko; Kyiv. nac. un-t kultury i mystecz. – K., 2012. – 16 s.

41. Shvydyuk S. Ukrayinske shkilnyctvo u Polshchi v 1990–2001 rr. // Materialy V kongresu Mizhnarodnoyi asociaciyi ukraïnistiv. Istoriya: Zbirnyk naukovykh statej. – Chernivci: Ruta, 2005. – Ch. 3. – S. 355–360.

42. Korczak L. Prawo mniejszości ukraińskiej do edukacji w Polsce / L. Korczak // Kulturno-istoryczna spadshyna Polshhi ta Ukrayiny yak chynnyk rozvytku polikulturnoyi osvity: zb. nauk. pr. Mizhnar. nauk.–prakt. konf. / za red.: V. Kremenya, T. Levovyczkogo, S. Sysoyevoyi. – K.; Xmelnyckyj, 2011. – 433 s.

43. Łaskarzewska H. Polskie piśmiennictwo o Ukrainie w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie. Pokłosie wystawy “Ukraina – Polska: na stronę dialogu”, Warszawa, wrzesień – listopad 2000 / Hanna Łaskarzewska. – Warszawa, 2003. – 126 s.

44. Sanojca K. Polska narracja podręcznikowa w świetle prac Polsko-Ukraińskiej Komisji Ekspertów do spraw Doskonalenia Treści Podręczników Szkolnych do Historii i Geografii. Doświadczenia z lat 2007–2010 / K. Sanojca [Elektronnyj resurs] // Opinie edukacyjne Polskiej Akademii Umiejętności: Praci Komisji PAU do oceny podręczników szkolnych / Pod redakcją G. Chomickego. – Kraków, 2011. – Tom IX. – 324 s. – Режим доступу: http://pau.krakow.pl/podreczniki/tom_ix/tIX.pdf

45. Szpakowski K. Stereotypy, a polityka zagraniczna na przykładzie relacji polsko-ukraińskich / K. Szpakowski [Elektronnyj resurs] // ZNZE WSliZ. – 2009. – № 2 (10). – S. 120–133. – Режим доступу: http://znze.wsiz.rzeszow.pl/z10/7_Krzysztof_Szpakowski_Stereotypy.pdf

46. Tomanek P. Mitologizacja wspólnych dziejów i jej wpływ na kształtowanie stosunków polsko-ukraińskich / P. Tomanek // Europa Środkowo-Wschodnia w procesie transformacji i integracji. Wymiar kulturowy / Red. H. Chałupczak, M. Pietraś, Ł. Potocki. – Zamość, 2011. – S. 183–202.

Романюк И. М., доктор исторических наук, профессор, заведующий кафедрой истории и культуры Украины, Винницкий государственный педагогический университет им. Михаила Коцюбинского (Украина, Винница), pachosiu@ukr.net

Пачос Ю. В., аспирантка кафедры истории и культуры Украины, Винницкий государственный педагогический университет им. Михаила Коцюбинского (Украина, Винница), pachosiu@ukr.net

Историография украинско-польского культурного сотрудничества в 2000–2012 гг.

Авторы ставят целью проанализировать ряд научных исследований отечественных и польских ученых, посвященных культурному, научному, образовательному сотрудничеству Украины и Польши в течение 2000–2012 гг., некоторым аспектам примирения и налаживания межкультурного диалога украинского и польского народов. Исследование украинско-польского культурного сотрудничества в украинском и польской историографии можно разделить на следующие группы работ: касающиеся культурного измерения украинско-польских отношений вообще; те, в которых исследуется культурное взаимодействие с позиций преодоления исторических стереотипов и межнационального примирения; те, что освещают образовательную составляющую сотрудничества (в сфере школьного и высшего образования); разведки относительно научных связей ученых обоих государств, особенно в исторической и педагогической науках; касающиеся художественных отношений и связей в сфере кино и теа-

тра. Наименее исследуемым вопросом остаются художественные связи Украины и Польши.

Ключевые слова: Украина, Польша, историография, исследования, культура, сотрудничество.

Romanuk I. M., Doctor of Historical Sciences, Professor, Head of the Department of History and Culture of Ukraine, Vinnitsa State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsyubynskiy (Ukraine, Vinnitsa), pachosiu@ukr.net

Pachos Yu. V., Postgraduate student of the Department History and Culture of Ukraine, Vinnitsa State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsyubynskiy (Ukraine, Vinnitsa), pachosiu@ukr.net

The Historiography of Ukrainian–Polish Cultural Cooperation in 2000–2012

In this article the authors aim to analyze a number of research papers of the national and Polish scientists dedicated cultural, scientific, educational cooperation between Ukraine and Poland during the 2000–2012, some aspects of reconciliation and establishing intercultural dialogue of Ukrainian and Polish. Scientific works about the Polish–Ukrainian cultural cooperation in Ukrainian and Polish historiography can be divided into the following groups of works: those related to the cultural dimension of Ukrainian–Polish relations in general; those in which cultural interaction is investigated from the point of overcoming historical stereotypes and interethnic reconciliation; those covering educational component of cooperation (in the school and higher education); exploration concerning scientific relations of academics of both countries, especially in the historical and pedagogical sciences; those relating to art and links in the sphere of cinema and theatre. The least studied issues remain artistic relations of Ukraine and Poland.

Keywords: Ukraine, Poland, historiography, research, culture, cooperation.

* * *

УДК 94(477.83–21) “15/18”

Смуток Л. В.,

кандидат історичних наук, доцент кафедри давньої історії України та спеціальних історичних дисциплін, Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка (Україна, Дрогобич), smutokigor@gmail.com

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ У КОРОЛІВСЬКИХ МІСТАХ РУСЬКОГО ВОЄВОДСТВА У XV–XVIII СТ. (НА ПРИКЛАДІ НОВОГО САМБОРА)

Стаття присвячена історії адміністративного устрою міста Нового Самбора у XV–XVIII ст. Зокрема, прослідковано еволюцію системи міського управління й з'ясовано, що вона змінювалася в бік більшої демократизації. Вивчено обсяг обов'язків та повноважень міських органів управління. Продемонстровано, як вони функціонували та формували цілісний управлінський механізм. Проаналізовано персональний склад урядовців, критерії їх вибору та показано велику роль особистих неформальних зв'язків у формуванні кадрів.

Ключові слова: Новий Самбір, магістрат, магдебурзьке право, Руське воєводство, місто, урядовці.

Друга половина XIV–XV ст. ознаменувалося стрімким поширенням магдебурського права на території Галичини. Як наслідок, упродовж кількох десятиліть було закладено або переведено на німецьке право абсолютну більшість міст Руського воєводства. Це, на перший погляд, створювало передумови для вироблення єдиного уніфікованого адміністративно-правового устрою в містах. В дійсності за позірною одноманітністю приховувалася строката мозаїка відмінних між собою форм та методів міського управління: якщо в цілому владні інститути одні й ті ж (війт, лава, райці, бурмістр, цехмістри), то в деталях спостерігаємо суттєві відмінності (спосіб формування магістратів, наявність додаткових міських урядів, рамки компетенції тощо). Це обумовлює необхідність дослідження історії міських інституцій управління в кожному окремому випадку.

Новий Самбір заснований локаційною грамотою, виданою самбірським старостою Спитком з Мельштина у 1390 р. Вона не містила інформації про організацію міського магістрату. Перші відомості про це подано у